

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

Qua ratione excitandi sint auditores ad timorem. Cap. XVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69050)

Sordes, hoc est, ea peccata, quæ iusta pœna & satisfactiõe prorsus deleta non fuerunt Purgatorio, hoc est, vt D. Augustinus scribit, emendatorio igne, purganda sunt. Aduersus eos excitanda est misericordia nobilissima, et vere Christiana commoio: vt qui audiunt, non solum misereantur animæ suæ, quod misericordiæ est caput, & eorum, qui viuunt, auxilio egentium; sed misereantur etiam mortuorum, egentium maximè suffragijs nostris, sanctis sacrificijs sacerdotum, orationibus, ieiunijs, & eleemosynis, vt remittantur eis pœna, & ab illa, in qua sunt calamitate, liberentur: superat enim, vt sancti homines scripserunt, ille dolor, illa calamitas omnes miseras, quibus humanum genus cruciatur. Hic autem locus commodissimè tractari poterit eo die, quem oratiõibus pro mortuis sancta Ecclesia dicauit, & accommodari poterunt illa verba Iob: Misere mini mei saltem vos amici mei, quasi parentes mortui, atque etiam aui & attau, illas voces è loco Purgatorij emitte videantur.

Qua ratione excitandi sint auditores ad timorem. Cap. XVIII.

TIMOR, est dolor ad malũ imminens: omnia imminēt mala non timentibus Deum. timere autem Deum, est nihil eorum, quæ gēda præcepit, omittere, vt S. scribit Gregorius: ad quem excitandũ, hi loci erunt aptissimi: time ndum Deum, quia omnipotēs, quia iustus, quia Dominus: Omnipotens dixit, & facta sunt: creauit verbo omnia, eaq; tuetur ac regit. Iustus rerum ordinem non patitur perueri, honorem sibi adimi non permittit.

H

Ciuita-

Ciuitates, prouincias, regna ob peccata euertit: timendus, quia dominus, quo nomine sæpè utitur: Ego dominus, ad terrendos eos, qui eius imperium non agnoscunt. Verba prophetarum tanquam diuinae voces, sunt proferenda: Dominus sanctus & fortis, amulator est, nec ignoscet sceleribus vestris: & si seruiatis dijs alienis, conuertet se, & affliget vos, atque subuertet. Tremendi iudicij sunt voces illæ, quas Esaias proferebat: Ululate, quia propè est dies Domini, quia vastitas à domino veniet; & verba illa Ioëlis: Cõturbentur oës habitatores terræ, quia veniet dies Domini, quia propè est dies tenebrarum & caliginis: atque illa Osee proferenda sunt: Audite verbum Domini filij Irael, quia iudicium domini cum habitatoribus terræ, non est enim veritas, nõ est misericordia, non est scientia Dei in terra. Maledictum, mendacium, furtum, & homicidium, adulterium inundauerunt, & sanguis sanguinem hoc lugebit terra, & infirmabit omnis qui habitat in ea. Iudicij extremi descriptio maximè pertinet ad hunc locum, quæ præclarissima est in oratione Gregorij Nazianzeni, cuius quædam in verba afferemus: Quid faciemus, inquit, eo die, cum nos coarguent peccata nostra, et aderunt acres & acerbi accusatores, qui accepta à Deo beneficia, peccatis nostris opponent, & à nobis rationem exposcent? Postremò nos abducent, à nobismetipsis condemnatos, & proprio iudicio ita conuictos; vt ne dicere quidem possimus, nos iniquo iudicio circumuentos, penas dare. quod quidè in maximis calamitatibus consolationè solet asserre: & paulò post inquit; Eo tempore sedes proponetur, & antiquus dierum iudex sedebit, & libri aperientur, & igneus amnis fluet, & lux ex antiqua parte,

& pa-

& parata tenebrae, & quae sequuntur. Inculcandum est
 sapè, neminem potuisse, nec posse effugere diuinam iusti-
 tiam, quo diutius dissimulat Deus peccata hominū pro-
 pter poenitentiam; eo grauiore poenas illos manere, qui in
 peccatis persistunt: vitæ breuitas, inopinata & immatu-
 ra multorum mors, ad timorem multos erudire solet: do-
 cent varij morbi timorem Dei, docet sterilitas, docent va-
 ria calamitates, acerrimi aduersarij; quibuscum perpe-
 tua pugna nobis est, timorem maximè excitare debet, in
 primis diabolus, qui tanquàm leo rugiens, circuit, qua-
 rens quem deuoret: qui, vt sanctissimus scribit Basilus,
 postquam ab auctore suo defecit, inimicus Dei, hominis
 ad imaginē eius constituti, est factus; qui idè dicitur sa-
 thanas quia bono aduersatur. ita enim illa vox usurpa-
 tur in libro Regum impostor, calumniator, peccati impul-
 sor, et accusatur qui interitu animarum gaudet, ad noua
 scelera committēda, exemplo aliorum semper inducens.

Quòd ad timorem commouēdi sint ij, qui re-
 bus secundis efferuntur.

Cap. XIX.

AD timorem excitandi sunt ij, quibus omnia è sen-
 tentia eueniunt: ac propterea efferuntur, atque eis
 proponenda sunt illa verba B. Hieronymi: Vbi tranquil-
 litas, ibi tempestas est: quae explicans Ecclesiasticus ora-
 tor, dicere poterit, tunc maximè oppugnari Christia-
 num, cum se oppugnari nescit, grauiore illos esse mor-
 bos, qui nō sentiuntur: rerum affluentiam ac prosperita-
 tem, insolentiae matrem esse consueuisse, quod exemplo
 Dauid confirmari potest, qui dum à Saul iniurijs affice-
 retur,